

ÇOCUKLARA KARAR VERME SÜRECİNDE YARDIMCI OLMAK İÇİN

1. VERİLECEK KARARI TANIMLAYIN.

- Karar vermede birinci adım, verilecek kararın ne olduğunu açıkça tanımlamaktır.

2. KARARDAN BEKLEDİĞİNİZ SONUCU BELİRLEYİN.

- Kararlar bir amaca ulaşmak için verilir. Amaçlar ayrıntılı bir şekilde belirlenmelidir.

3. BİLGİ TOPLAYIN.

- Sağlıklı karar verebilmek için en önemli koşullardan birisi, verilecek kararla ilgili mümkün olduğunca çok bilgi toplamaktır. Bu bilgiler kitaplardan, çeşitli kişilerle yapılacak görüşmelerden, gözlemlerden ya da başka yollardan edinilebilir.

4. SEÇENEKLERİ VE BU SEÇENEKLERİN HER BİRİNİN AVANTAJ VE DEZAVANTAJLARINI BELİRLEYİN.

- Eldeki bilgilerden yola çıkılarak seçeneklerin yani kararların neler olabileceği üzerinde düşünülerek tüm seçenekler belirlenmelidir. Her bir seçeneğin üzerinde tekrar düşünerek kararın olumlu ve olumsuz sonuçları değerlendirilmelidir.

5. ARTIK ELİNİZDEKİ VERİLERDEN YOLA ÇIKARAK KARAR VEREBİLİRSİNİZ.

SONUÇ OLARAK

- Karar vermeyi gerektiren durumlarda en az iki seçenek vardır. Seçenekler hakkında yeterli bilgiye ihtiyacımız vardır.
- Her bir seçeneğin olumlu ve olumsuz yönleri iyice düşünülmelidir.
- Her bir seçenek istekleri karşılama olasılığı açısından değerlendirilmelidir.
- Seçimlerin taşıdığı riskler ve olası sonuçlar iyi değerlendirilmelidir.
- Karar vermeden önce başkalarının fikri alınabilir, seçenekler onlarla tartışılabilir. Bu belki bizim düşünemediğimiz/ göremediğimiz yönleri görmemize yardımcı olabilir.
- Ancak bize ilişkin her kararda sorumluluk bizimdir, bu nedenle son karar bize ait olmalıdır. Daha iyi kararlar verebilmek için bu uygulamayı sık sık yapmalıyız.

Dünyadaki üzüntünün yarısına sebep, insanların bir kararın dayanacağı bilgilere sahip olmadan karar vermeye teşebbüs etmeleridir.
DALE CARNEGIE

KAYNAKÇA

- https://iznikselcukortaokulu.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/16/06/713928/dosyalar/2023_12/22150041_kararvermebecerisiogrencibilgilendirme.pdf?CHK=d8162f5d539babb340811e5117a087f7
- <https://orgm.meb.gov.tr/disrep/etk/10-4.1.docx>

KARAR VERME BECERİSİ

Yaşam yolundaki her kavşak, bir karar verme fırsatıdır.
DUKE ELLINGTON

Kader CEBE
Psk. Dan.

KARAR VERME

Birey doğumundan ölümüne kadar geçen süre içinde sürekli olarak karar vermesini gerektiren problem durumlarıyla karşılaşmaktadır. Karar verme süreci zor ve emek isteyen bir süreçtir. Karar verme sürecinde birçok faktör devreye girmekte ve bu faktörler kararlarımız üzerinde etkili olmaktadır. Bu faktörlerden bazıları aşağıdaki gibidir:

Kişisel Özellikler: Karakter, değerler, geçmiş deneyimler, fiziksel özellikler, mizaç, kararın algılanma tarzı, karar vericinin riske karşı tutumu, önyargılar, yanlış genellemeler, ihtiyaçlar ve beklentiler vb. özellikler.

Aile: Aile ile olan ilişki, ailenin eğitim düzeyi, sosyo-ekonomik durum, aile yapısı vb. özellikler.

Çevre: İçinde yaşanılan ülke, dünyanın sosyo-ekonomik durumu, politik faktörler, çevresel faktörler, tarihsel faktörler vb. özellikler.

KARAR VERMEYİ GÜÇLEŞTİREN ETMENLER

ÖZGÜVEN

Karar vermek, öncelikle sağlıklı bir özgüven gerektirir. Özgüveni yüksek kişiler daha kolay karar verirler. Sağlıklı bir özgüvene sahip kişiler yeterince bilgi sahibi olmadıkları durumlarda konuyu başkasına danışmaktan hiçbir rahatsızlık duymazlar. Ancak sağlıklı ya da şişirilmiş bir özgüvene sahip kişiler çoğu zaman çok kolay karar verirler. Bilgi sahibi olmadıkları bir konuda bile araştırmaya ya da bilgi edinmeye gerek duymadan kolayca bir karara varabilir, başkalarından görüş alma ihtiyacı duymazlar.

ÇEKİNGENLİK/UTANGAÇLIK

Çekingen ve utangaç kişilerin kararsız kalmalarının en önemli nedeni verdikleri karar nedeniyle başkalarının gözünde değerinin düşeceği endişesidir. Verdiği kararın beğenilmeyebileceğini, eleştirilebileceğini, yanlış anlaşılabilceğini ve tepki görebileceklerini düşünerek endişelenirler. Çekingen kişiler için diğer bir önemli sorun da verdiği kararı nasıl açıklayacağı ve uygulayacağıdır. Özellikle başkalarını etkileyecek bir durum söz konusu olduğunda çekingen kişiler karar vermede daha çok zorlanmaktadır.

BAĞIMLILIK

Kendi başına karar veremeyen ve kendi adına başkasının karar vermesini bekleyen bağımlı kişilik yapısına sahip kişiler, her konuda kendi adına başkasının karar vermesini isterler. Onların bu beklentileri dışarıdan kararsızlık gibi görünebilir.

MÜKEMMELİYETÇİLİK

Kararsızlık yaşanmasına neden olan en önemli etmenlerden birisi de sonu olmayan mükemmeliyetçiliktir. Böyle bir mükemmeliyetçilikte kişi ne yaparsa yapsın, ne kadar uğraşırsa uğraşsın mükemmel ulaşamadığını düşünür. Her yaptığı ve her yapılanda eksik bir şeyler bulur. Ayrıntılarla uğraşmaktan, ayrıntılara takılıp kalmaktan belli bir sonuca varamaz. En iyiyi, en güzeli, en mükemmel yapmaya çalışırken karar veremezler.

HATA YAPMA KORKUSU

Karar vermek bir yanıla seçim yapmadır. Yerine göre de bir risk almaktır. Yaptığı seçimin hata olabileceğini düşünmek birçok insanı kararsız bırakır. Hata yapma korkusu yaşayanlar hata yaparsa kendisinin kaybedebileceklerini ya da diğer insanların olası tepkilerini düşünür ve bunları abartırlar.

KARŞISINDAKİNİN SEVGİSİNİ KAYBETME KORKUSU

Karşısındaki insanın sevgi ve ilgisini kaybetmemek uğraşısında olan insanlar bir yandan kendi isteklerini, bir yandan karşıdakinin isteklerini düşünürken kararsız kalabilirler. Kendi isteklerini yapmaya çalışırlarsa muhtaç olduğunu düşündüğü sevgiden mahrum kalacaklarını düşünürler. Çoğu zaman hiçbir istekleri, gereksinimleri yokmuş gibi davranır; karar vermeyi ya karşı tarafa bırakır ya da onun istek ve ihtiyaçlarına göre hareket ederler.

